

Tottieska gården

Fasadrenovering

2008

SKANSEN

**Kulturhistoriska avdelningen
Karin Blent**

4. Åtgärdsdokumentation

Innehållsförteckning

Beskrivning före åtgärd:	3
Antikvariska ställningstaganden:	3
Genomförda åtgärder:	3
Material:	3
Byggnadshistoriska/tekniska iakttagelser:	4
Kommentarer:.....	4
Handlingar:.....	4
Foto	5
Dagbok	10

4. Åtgärdsdokumentation

Rapport över åtgärder vid renovering, ombyggnad, konservering mm.

Gård/miljö: Tottieska gården

Byggnad:

Upprättad av: Karin Blent

Datum: 2009 07 21

Antikvariska ställningstaganden:

Efter flera misslyckade försök att få till den gula nyans som var beslutad (Färgprov i RAÄ's kalkfärgslikare) accepterades en gul kulör som var ljusare, men som kunde godkännas ur kulturhistorisk synpunkt, då en ljus gul fasad är lika trovärdig som en mörkare gul.

Genomförda åtgärder:

Berörda delar:

Fasad	Alla puts har knackats ner och ny puts har utförts med kalkbruk i tre skikt. Grundning med hydrauliskt kalkbruk Serpo 109, grovputsning med kalkbruk Serpo 142 och finputsning med kalkbruk Serpo 144. Putsen har avfärgats med kalkfärg tillredd av Gotlandskalk Serpo 248 pigmenterad med järnvitriollösning 4 dl per 100 liter vatten.
Sockel	Sockeln har putslagats med hydrauliskt kalkbruk och strukits med kallasfalt lika tidigare.
Fönster	Fönstren har tvättats och skrapats samt kitt kompletterats. Målning två gånger med linoljefärg pigmenterad med Obränd Terra 1A-46.
Plåtarbeten	Samtliga fönsterbleck har bytts ut mot nya i galvad plåt lika befintliga, dock med gavlar för att avleda vatten. Nya listbeslag har tillverkats lika befintliga i galvad plåt. Nya stuprör i galvad plåt har tillverkats lika befintliga. Samtliga plåtarbeten har målats svarta med linoljefärg.
-	-

Tillstånd före åtgärd:

Fasad	I övre vänstra hörnet på gaveln mot Petissan fanns en stor putsskada efter läckande stuprör. Även under fönstren i bottenvåningen på fasaden mot Hantverksbacken fanns putsskador.
-	-

Material:

Se ovan och arbetshandlingar upprättade av fasadkonsult Lennart Frondell AB.

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

Byggnadshistoriska/tekniska iakttagelser:

Den gula färg som huset hade före ny avfärgning motsvarade ung. Järnv:3 i RAÄ's kalkfärgslikare.

Besiktning av fönsterbågarna. Under den gula färgen en grön och under den en mörkbrun. Där fönsterblecken tagits bort syns en ljus brun färg närmast träet.

Fönstren målades sista gången 1995 06 12 med Obränd Umbra och Guldocker.

Kommentarer:

Fasadrenoveringen möjliggjordes genom ett generöst bidrag från Brandkontoret, Stockholms Stads Brandförsäkringskontor.

Fasadarbetet har utförts av Kumla Fasad Team, Kumla, plåtarbetena av Åle Plåtslageri AB, Stockholm och målningsarbetet av Måleri 90 i Stockholm AB.

Handlingar:

Text:

Arbetshandlingar upprättade av fasadkonsult Lennart Frondell AB, 20070913.

Fotografier:

Digitala arkivet.

Totties före renovering april 2008. Foto Karin Blent

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

Totties före renovering april 2008. Foto Karin Blent

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

Skador under fönster mot Hantverksbacken. Foto Karin Blent

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

Skada i sydöstra hörnet mot gården. Foto Karin Blent

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

Skada i sydöstra hörnet mot gården. Foto Karin Blent

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

Gårdsfasaden i april 2008. Foto Karin Blent

Fasaden mot Hantverksbacken efter renovering i juli 2008. Foto Karin Blent

**Kulturhistoriska avd.
Karin Blent**

Totties . Fasadrenovering

Dagbok

2008

23/4 Tittade på listavtäckningar fönsterbleck med Jeanette. Bestämde att fönsterblecken skall göras lika befintliga, ev. med en liten justering i vinkeln i hörnen där plåten idag är ”avsnedda”.

Angående putsen på listbeslagen så vill jag diskutera på plats med entreprenören så att ett ev. släpp inte görs för stort. Det har fungerat hittills med putsen direkt på plåten. Plåtstorlek lika befintlig och spikning med smidd spik.

7/5 Besiktning och foto av fönster från ställningen. Inget av fönstren i övervåningen har skador vid hörnen på fössterblecken.

v. 19-20 Borttagning av puts.

19/5 Kulörkontroll.

20/5 Tre prover med 10,15 och 20 dl järnvitriol per 100 liter vatten beställdes från putsfirman.

28/5 Besiktning av fönsterbågarna. Under den gula färgen en grön och under den en mörkbrun. Där fönsterblecken tagits bort syns en ljus brun färg närmast träet.

10/6 Kulörproverna till fasaden levererade. Alla tre proverna lika ljusa och långt ifrån kulörproverna i RAÄ´s likare.

17/6 Nya kulörprover med 4 och 15 dl. Den med 4 dl är ljusare än provet på 3 dl. Urban Ericsson, Kumla Fasadteam, hävdar att den mörknar efter ett tag på fasaden, medan jag menar att provet bör stämma mot färdig avfärgning. För att komma vidare väljer vi provet med 4 dl som är ljusare, men ändå acceptabelt i kulören, och bestämmer att jag skall kolla efter tre strykningar.

Fönsterkulör Obränd Terra 1A-46 beslutas.

Jag ringer Björn Björk för att höra om hans erfarenheter när det gäller järnvitriol. Han hänvisar mig till Sven-Olof Hjort.

18/6 Ringer Sven-Olof Hjort. Han bekräftar att proverna skall stämma med slutresultatet, men att färgen på fasaden mörknar något efter ett par månader och att man därför skall välja en något ljusare kulör än provet. Han påpekar att det är mycket viktigt att man löser upp järnvitriolen i kokande vatten och att man väger järnvitriolpulvret mycket noggrant. När

4. Åtgärdsdokumentation - byggnadens namn

blandningen löst sig i det kokande vattnet skall man låta det svalna av innan man blandar det med kalkvattnet. Leverantör av järnvitriolen kan också ha betydelse.

Sven-Olof berättar att när man avfärgade stallarna vid Riksantikvarieämbete så stämde proverna mot slutresultatet.

29/6 Tittar på avfärgningen efter tre strykningar. Ser bra ut, men fortfarande för ljus.

30/6 Samtal med Jeanette som meddelar att hon tillsammans med entreprenören beslutat att göra två strykningar till, sedan är färgen mättad.

21/7 Åter från semester. Avfärgning och fönstermålning, med undantag av takkupor, är klar. Ställningarna rivna. Slutresultat = ljusare än beslutat, men ser bra ut och kan accepteras kulturhistoriskt, då en ljus gul fasad är lika trovärdig som en mörkare gul. Kulören drar dock mer åt rödgult än den grön gula lite stickiga kulör som järnvitriol vanligen ger.